

Prot. bil. L.Synemännens utlåtande

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen avseende företag för torrläggning av vattenskadad mark tillhörande byarne Sporrsjö och Fröstingstorp uti Åby socken av Kalmar län, år 1927.

Mom. 1.Förordnande.

Den 5 september 1925 utfärdade Länsstyrelsen i Kalmar län förordnande för undertecknad statens lantbruksingenjör att på ansökan av Gustaf Petersson, Johan O. Svensson, Karl Jonasson, Enock Göransson och Erik Franzén, ifrågavarande förrättning i laga ordning verkställa och fullborda.

Mom. 2.Företagets ändamål, omfattning och läge.

På grund av sökandenas yrkanden har den dikning som sökandena avsett kommit att utgöra två från varandra skilda företag så som närmare framgår av plan- och profilritningarna, varvid bottenlinjerna i förslaget utlagts i full överensstämmelse med sökandens^{a/} yrkande. Med hänsyn härtill hava synemännen föreskrivit till upptagande de diken, som å hithörande plankarta markerats med heldragna röda linjer. Dikenas djup äro bestämda med hänsyn till att företaget avser höjning av jordens alstringsförmåga intill det torrlägnings-

djup som påyrkats. Markerna äro belägna c:a 3 km. nordväst om Förlösa sockens kyrka och 4 km. sydväst om Åby sockens kyrka. Dikena äro å hithörande ritningar betecknade med bokstäverna A-B-C, C^{II}-D och D-E. Företaget är beläget inom det nederbördsområde, som i K. K. den 13 april 1922 betecknats med n:r 76-77. I övrigt hänvisas till bifogade översiktskarta, bil. 1 till detta utlåtande.

Mom. 3.

Laga hinder.

Emot förrättningens handläggning eller företagets utförande har något laga hinder ej blivit anmält och har sådant hinder ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Mom. 4.

Företagets beskaffenhet.

Synemännen anse att företaget är att hänföra till dikning varom stadgas i 7 kap. 1-36 §§ vattenlagen. Synemännen anse att dikning å nedanförliggande mark enligt 7 kap. 3 § vattenlagen icke behöver verkställas.

Mom. 5.

Fall, vattenmängd, dimensioner m. m.

Av hithörande profilritningar och planritning, på vilken senare

markens höjdläge öfver avvägningens nollplan finnes utsatt med blå siffror, framgå lutningsförhållandena m. m. Av profilritningen framgår jämväl det bottenfall, som föreskrivits å de olika dikessträckorna, i det att bottenlinjens höjdlägen öfver förenämnda nollplan finnes angivna med röda siffror under bottenlinjen. Dikenas dimensioner och fall framgå av profil- och sektionsritningarna. Minsta bottenlutningen utgör 0,5:1000. Bottenbredden är å dikessträckan A-B-C 0,5 meter utom mellan pålarna 5-5+40 där den är 1,0 meter samt å dikessträckan C^{II}-D-E 0,3 meter utom mellan pålarna 13-14+80 där den är 0,5 meter. Företagens vattensamlingsområde är c:a 5,3 kvadratkilometer med ett beräknat blivande högvattenstånd av 0,65 meter.

Mom. 6.

Uppskattning av båtnaden.

Enligt bestämmelserna i 60 § 10 kap. vattenlagen hava synemännen för utrönande av värdet av den genom företags utförande uppkommande båtnaden uppskattat marken såväl i dess skick före företaget som och i det skick, vari den antages komma efter företags fullbordan. För den skull har planritning upprättats efter nymätning av det vattenskadade området, varefter dettas höjdläge utrönts genom avvägning, varjämte dess naturliga godhet och beskaf-

fenhet undersökts. Som vattenskadad har den mark intagits, som under rådande förhållanden ej varit torrlagd till 1,2 meters djup. Synemännen hava åsatt varje särskild ägofigur ett visst värde dels i dess nuvarande tillstånd som och i det tillstånd vari marken väntas komma att befinna sig efter företagens fullbordan. Markens nuvarande värde har erhållit genom att multiplicera det åsatta blivande värdet med ett torrlägningsgradtal, som uträknats på grund av varje figurs medelhöjdläge. De nya dikenas bottenlinjer hava utlagts så att torrläggning kan åstadkommas till det djup som påyrkats.

Vid uppskattning av båtnaden hava synemännen i möjligaste mån beaktat alla de omständigheter, som ansetts kunna inverka på båtnadsbeloppets storlek. I övrigt hänvisas till den upprättade värderingslängden, vilken bilagts protokollet som bil. G.

Mom. 7.

Ersättningar.

Såvitt vederbörande jordägare ej annorledes bestämma stadga synemännen med stöd av 5 § 7 kap., 64 § 10 kap. och 49 § 9 kap. vattenlagen dels att ersättning för jord som åtgår till utvidgande av diken skall utgå i överensstämmelse med den upprättade jordersättningslängden, vilken bilagts protokollet under bil. H, dels ock

att ersättning för jord som åtgår till jordupplag skall ersättas efter jordens fulla värde efter företaget sådant detta värde är upptaget i värderingslängden. De belopp som skola utgå som ersättning för jordupplag skola efter uppmätning och sedan företaget blivit fullbordat men innan jordvallarna blivit borttagna uträknas av tvenne ojäviga män eller om någon det fordrar av statens inom distriktet tjänstgörande lantbruksingenjör. I övrigt hänvisas till förenämnda 5 § 7 kap. vattenlagen. Dessa ersättningsbelopp skola gäldas av delägarna efter samma grunder, som gälla för fördelning av kostnaderna för dikningsarbetets utförande. Ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden utan utgör ersättningsbeloppet endast ersättning för det intrång som jordägaren lider genom jordvallarnas uppläggande å hans mark. Borttager jordägaren själv jordvallarna äger han sålunda sedan bruka jorden, men är skyldig att vid rensningar ånyo tåla jordvallars uppläggande.

Skulle genom företagens utförande skada eller intrång vilket synemännen ej förutsett, vållas någon, äger denne att inom fem år, räknat från i detta utlåtande angivna eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden för företagets fullbordan till Söderbygdens vattendomstol ingiva sina ersätt-

ningsanspråk. Härutinnan hänvisa synemännen till stadgandet i 57 § 7 kap. vattenlagen.

Mom. 8.

Framtida underhållet.

Beträffande framtida underhållet hänvisa synemännen till bestämmelserna i 34 § 7 kap. vattenlagen. Kostnaderna för underhållet skola fördelas enligt samma grunder som gälla för deltagande i kostnaderna för arbetets utförande med undantag för att bestämmelserna i 27 § 7 kap. vattenlagen icke i detta fall skola lända till efterrättelse. Rensningar skola verkställas, så snart detta visar sig vara av nöden och någon delägare styrker behovet av rensningars vidtagande. All dämning av dikena vare förbjuden såvida den ej sker i samband med rensning och dämmande hinder, av vad slag de vara må, skola avlägnas i den ordning som angående rensning blivit bestämt.

Mom. 9.

Arbetsplan och arbetstid m. m.

Med stöd av 62 § 10 kap. vattenlagen bestämma synemännen att företagen skola benämnas "Sporrsjö övre dikningsföretag av år 1927" och "Sporrsjö nedre dikningsföretag av år 1927"; att arbetena må taga sin början omedelbart sedan denna förrättning

vunnit laga kraft och anmälan om styrelseval gjorts hos Länsstyrelsen i Kalmar län;

att arbetena skola vara fullbordade inom tre / 3 / år från den dag denna förrättning vunnit laga kraft, delägarna obetaget att bringa företagen till fullbordan dessförinnan. Beträffande möjligheterna och sättet för utsättande av ny tid för företagens fullbordan hänvisa synemännen till stadgandet i 58 § 7 kap. vattenlagen;

att företagen skola utföras i full överensstämmelse med de upprättade förslagen;

att de ur avloppen uppkastade jordmassorna skola uppläggas till ungefärlig lika storlek och godhet på ömse sidor om avloppen och ej läggas närmare dikeskanterna än 0,8 meter samt ej givas brantare lutning mot diket än 1:1;

att bankarna skola omedelbart efter uppkastandet genomgrävas på för ytvattnets fria avrinnande lämpliga ställen, t. ex. vid i avloppen inmynnande tegdiken eller svackor i marken, dock på minst var 50 meter;

att avsyning av arbetena skall, om någon delägare i företagen det fordrar, verkställas av statens lantbruksingenjör;

att de fixpunkter till ledning vid arbetenas utförande och framtida rensningar, vilka inhuggits i form av kors i jordfasta

stenar, icke få rubbas;

att allt arbete skall utföras å entreprenad, och skola delägarna

antingen efter utlysande av arbetet å entreprenadauktion eller

infordrande av skriftliga anbud bortlämna arbetet;

att där kanalen går fram mellan lägenheterna Trekanten och Humlebro

kanalen breddas endast å Trekantens mark varvid iakttages att

den sten som därvid tages upp transporteras och upplägges i

gårdesgården mellan Trekanten och Jonas Nilssons fastighet

1/6 mtl. n:r 4⁴;

att där kanalen går fram genom fastigheten 1/8 mtl. n:r 2⁸ kanalen

breddas endast å norra sidan varvid iakttages att den sten som

tages upp transporteras och lägges i rågången mellan denna fas-

tighet och fastigheten 1/4 mtl. n:r 4³.

att å fastigheten 1/4 mantal n:r 4³ kanalen breddas endast å norra

sidan;

att vid arbetet tillses att sten och jord skiljes och att stenen upp

lägges i rösen vid kanalen där minsta skada och intrång göres,

och att skarpa kurvor och hörn skola vid utförandet avrindas.

Mom. 10.

Styrelse för företaget.

På grundav bestämmelserna i 61 § 7 kap. och 72 § 10 kap. vatten-

lagen uppdraga synemännen åt lantbr. Enoch Göransson, Möltorp pr. Läckaby att i föreskriven ordning utfärda kallelser till sammanträde för val av styrelse för företagen. Styrelse skall utses en för varje företag. Kallelse till sammanträde skall enligt 64 § 7 kap. vattenlagen antingen skriftligen delgivas samtliga delägare i företaget minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut kungöras i Åby sockens kyrka samt minst en av ortens tidningar. Beträffande sammanträdet skall i tillämpliga delar gälla föreskrifterna i 22 § 3 kap. vattenlagen. Anmälningar om styrelsernas sammansättning skola ingivas till Länsstyrelsen i Kalmar län. Beträffande rösträtt hänvisas till 64 § 7 kap. vattenlagen enligt vilken delägare äger rösträtt efter det andelstal som jämlikt 23-26 §§ och 29 § 7 kap. vattenlagen är avgörande för hans skyldighet att taga del i kostnaden för företaget.

Synemännen hänvisa i övrigt till bestämmelserna i 13, 15, 17-21 och 23-25 §§ 3 kap. vattenlagen varvid är att beakta de särskilda stadganden som givas i 63 och 65 §§ 7 kap. vattenlagen.

Synemännen uppdraga åt lantbrukaren Enoch Göransson, att som ägare till 1/8 mtl. n:r 2³ i Fröstingstorp mottaga och förvara till förrättningen hörande kartor och handlingar och skola dessa kartor och handlingar förvaras å nyssnämnda fastighet.

Mom. 11.Broar.

Företaget medför ombyggnad av en trumma under allmän landsväg belägen å vägen från Sporsjö till Åby. Vägen är enligt utsago i sin helhet byggd före år 1880 ehuru trumman möjligen kan hava omlagts efter sagda år. Huru härmed förhåller sig har dock icke någon full klarhet kunnat erhållas och har vederbörande vägstyrelse sig därom ingenting bekant. Det är emellertid ostridigt att trumman sådan densamma efter nu föreskriven ombyggnad ter sig bliver avsevärt ändamålsenligare och därjämte bredare än den nuvarande och att något underhåll på densamma icke kommer att tarvas under avsevärt lång tid framåt.

På grund härav bestämma synemännen att vägens ägare skall bekosta hälften av den för trummans ombyggande beräknade kostnaden.

Mom. 12.Kostnadernas fördelning.

Som förut i detta utlåtande blivit nämnt har denna syneförrättning på grund av sökandenas yrkande kommit att avse tvenne olika från varandra skilda företag. Anledning till någon avdelningsbildning inom företagen föreligger icke. Fördenskull skall varje fastighet ingå i respektive företag med kostnader som svara mot de beräknade båtnadstalen allt i enlighet med bifogade kostnadsfördelningslängder. Det må dock anmärkas att enär en del (i företaget ingående fastigheterna 1/8 mantal Nr: 2³, Fröstingstorp, 2⁴

1/8 mantal Nr: 2⁵ Sporr sjö samt 1/4² mantal Nr: 1 Sporr sjö

ej ansetts kunna fullt utnyttja den genom företagets utförande ökade möjligheten till torrläggning utan nedläggande av särskilda kostnader för dikning utöver den föreskrivna, dessa särskilda dikningskostnader blivit beräknade, varefter nämnda fastigheters delaktighet i det företag som skall utföras reducerats med de belopp vartill den särskilda dikningskostnaden visat sig uppgå, såsom närmare framgår av kostnadsfördelningen.

Delägare i företaget som ej sökt förrättningen vare jämlikt 27 § 7 kap. vattenlagen icke pliktig vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet av den båtnad hans mark därigenom beredes.

Kostnaderna för denna förrättning skola jämlikt 30, 79-80 §§ 10 kap. vattenlagen förskjutas av sökandena och fördelas mellan delägarna i företaget enligt enahanda grunder som gälla för fördelningen av kostnaderna för själva företaget, dock utan sådan begränsning, som omförmäles i 27-28 §§ 7 kap. vattenlagen. I nedan intagna kostnadsfördelningsslängd har jämväl kostnaden för förrättningen blivit fördelad.

Mom. 13.

Besvärshänvisning.

Missnöje med detta utlåtande eller med förrättningen i övrigt kan anföras genom ingivande av besvärsskrivelse i tre exemplar

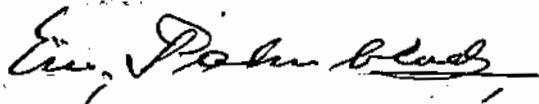
till Söderbygdens vattendomstol, Stockholm, inom sextio dagar från denna dag räknat. I besvären skola fullständigt upptagas alla klagandens påståenden och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 85 § 11 kap. vattenlagen.

Möltorp den 2 juni 1927

Statens lantbruksingenjör

Biträdande gode män:

Se bilaga sid.	Registreringsnummer	Littera å kartan	Hemmansal	By och jordägare	Sökande och med dem likställda	Areal			Markens uppskattade värde	
						Åker	Äng och odlings- mark	Annan mark	Nuvarande värde	Blivande värde
									Kronor	Kronor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				<u>Neder förtaget</u>						
2 ³	A	1/8		<u>Prötingstorp</u>						
				J. Grönroos stlho.	rotk.	1.80			807.30	897.-
2 ⁵	B	1/8		<u>Sprörsjö</u>						
				Gustaf Pettersson	rotk.	3.71			1542.61	2271.50
	C	låg		<u>Sprörsjö (Fackanten)</u>						
				Johan Johansson		0.07			56.-	70.-
	D	låg		<u>Sprörsjö (Hummelbo)</u>						
				Karl Larsson		0.15			120.-	150.-
4 ⁴	E	1/6		<u>Sprörsjö</u>						
				Jonas Nilsson		2.55			710.22	1436.10
1 ²	F	1/4		<u>Sprörsjö</u>						
				Aron Johansson		4.18			2387.90	3141.-
				<u>Summa</u>		12.46			5624.03	7965.60
				<u>Övre förtaget</u>						
4 ³	G	1/4		<u>Sprörsjö</u>						
				Johan Nilsson	rotk.	0.60			211.20	243.-
3 ²	H	1/4		<u>Sprörsjö</u>						
				Henrik Karlsson		0.99			415.10	473.25
1 ³	J	1/8		<u>Sprörsjö</u>						
				Henrik Karlsson		1.80			576.10	796.40
3 ³	K	1/4		<u>Sprörsjö</u>						
				Johan Larsson	rotk.	2.03	0.04		580.30	904.-
				<u>Summa</u>		6.41	0.04		1782.70	2416.65

